

Betrouwbaar maatje voor hike&fly-avonturen

Alle Swing-paragliders zijn inmiddels voorzien van RAST. Dit systeem, dat werkt als een ventiel, zorgt ervoor dat delen van het scherm zich langzamer of sneller vullen met lucht - of leeglopen - afhankelijk van de situatie. Dat merk je onder andere door opvallend eenvoudig startgedrag en het dempen van de nadelige effecten van inklappers. Maar een scherm met zo'n complexe interne structuur zal wel zwaar zijn, toch? Swing bewijst nu dat dat niet zo hoeft te zijn met het nieuwe lichtgewicht EN-C-scherm Helios RS. Lift mocht het scherm uitproberen.

Tekst: Bastienne Wentzel

Foto's: Erwin Voogt

Zodra we de handige Swing concertina-pakzak openen zien we het gelijk: dit is een scherm van hoge kwaliteit. Alle moderne snufjes zitten erin, maar dan lichtgewicht; De maat S die wij vlogen (startgewicht tot 95 kg) weegt slechts 3,9 kg.

Swing gebruikt voornamelijk Skytex doek voor de Helios RS, maar het bovendoek en de RAST-partitie zijn gemaakt van Techfiber STA10 en 15 van het Japanse bedrijf Toray, van respectievelijk 27 en 32 g/m². Dit materiaal is sterker en duurzamer maar duurder dan andere materialen, volgens Swing-ontwerper Michael Nesler.

In de neus vinden we korte nitinolstaven - het lichte metaal met vormgeheugen dat je kunt vouwen zonder het permanent te

vervormen. Er zitten miniribs in de trailing edge maar geen staafjes. Daarnaast vind je verschillende versterkingsbanden en smalle diagonale ribtapes in de interne structuur. Dit zorgt voor een goed gevormd maar licht scherm.

De risers zijn van vrij flexibel aramide met een zwarte polyester bescherming. Alle karabiners en katrollen zijn standaard, geen compromissen of lichtgewicht softlinks hier. De lijnen zijn van ongemantelde Edelrid 8000/U. De Helios RS is een hybride drielijner met een vierde lijnenrij bovenaan. Dat helpt voor beter startgedrag, zegt Nesler.

De remlussen, voorzien van grote magneten, zijn iets ruimer dan normaal, ideaal voor grote handen of dikke winterhandschoenen. Ze zijn deels gevoerd met zacht neopreen en deels dun band, wat comfortabel genoeg is.

Geen haaienreus

De Helios RS heeft geen sharknose. Nesler zegt dat ze dit op andere modellen zoals de Agera RS en Nyos RS hebben geprobeerd, maar dat ze geen voordeel konden ontdekken: "Zonder sharknose waren de glijprestaties hetzelfde, maar het scherm stijgt beter. Alleen boven de 55 km/u presteerden de prototypes met sharknose een beetje beter."

RAST verhoogt de prestaties in turbulente lucht, zegt Nesler. "Zonder RAST is het gedeelte van het scherm achter de B-lijnen niet erg stijf en begint het te vervormen in turbulentie. Elke vervorming kost snelheid en hoogte. Je kunt dit gedeelte stijver maken met staafjes, of met RAST."

Opvallend is het relatief kleine oppervlak van 22,4 m² voor de S. De meeste schermen met een gewichtsbereik rond 80-95 kg hebben een oppervlak dichterbij 24 m². De vleugel ziet of voelt echter niet klein. Nesler zegt dat, afhankelijk van het vleugelprofiel, kleinere oppervlakken een betere penetratie hebben, beter te controleren zijn en beter stijgen, maar ook dynamischer zijn, wat wordt gecompenseerd met RAST.

Ten slotte heeft het scherm 60 cellen met slechts één onbelaste rib tussen de lijnen. Het aantal cellen, oneven of even, heeft invloed op de gevoeligheid voor sturen op gewicht, verklaart ontwerper Michael Nesler. "Met 61 cellen was het scherm te gevoelig voor gewichtssturing naar mijn gevoel. En met slechts één onbelaste rib tussen de lijnen is de kap sterk genoeg voor enkele gemakkelijke acro-maneuvres zonder enig risico om de interne structuur te beschadigen."

De eerste vluchten

Er staat zo'n 10 km/u wind als ik het scherm voor het eerst opzet. Groundhandling bij deze wind is een waar genoegen. Ik hoef alleen maar lichte spanning op de binnenste A-lijnen te zetten en af te wachten. Het scherm stijgt rustig en gelijkmatig en blijft keurig boven mijn hoofd staan. Het schiet nauwelijks over, tenzij je te hard aan de A's trekt. Krachtig remmen of correcties zijn niet nodig. De meeste andere startcondities tijdens de reviewperiode waren nulwind of lichte thermiek. De Helios RS is een absolute ster in deze omstandigheden. Zelfs een rugstart bij nulwind was een eitje. Je hoeft slechts twee of drie rustige stappen achteruit te zetten, rennen is niet nodig. Hectisch gesjor aan het scherm werkt contraproductief.

Naar mijn mening is dit een groot pluspunt voor een hike&fly-scherm dat betrouwbaar moet zijn in alle situaties waarin je op avontuur gaat.

Winterthermiek

Na deze moeiteloze start vliegen we de zeer lichte winterse thermiek in, zonder echte hoop op een lange vlucht. De Helios RS heeft

De Helios RS heeft geen sharknose, zoals uit deze foto blijkt. De relatief korte nitinolstaven zorgen voor een strakke leading edge die gemakkelijk vult met lucht voor het starten.

Smalle risers met een grote remlus op een magneet. De binnenste A-lijnen zitten aan de rode riser, de drie B-lijnen zitten aan de blauwe riser. De buitenste A-lijnen voor het trekken van grote oren zitten aan een brug, net als de buitenste C met de rode stabilolijn. De met rood gemarkeerde C-brug verbindt de B-riser met de binnenste C-riser, waardoor de achterste helft van de kap bij het sturen met de C-brug netjes kan kantelen zonder het scherm te vervormen.

echter andere ideeën. Hij vindt min of meer uit zichzelf de lichtste lift, trekt ernaar toe en gaat omhoog. Een lichtgewicht scherm is van nature gevoeliger voor bewegingen van de lucht en daar lijkt de Helios RS geen uitzondering op. Het scherm drijft mooi op de lichte thermiek en draait vlak en efficiënt wanneer je behoedzaam op gewicht en met stuurlijnen stuurt. In een iets sterkere, grotere thermiekbel, reageert het scherm mooi en direct op reinvoer. Eenmaal in een bel is het scherm gemakkelijk te regelen met de buitenrem. Ook bij de landing die uiteindelijk toch volgt, bewijst het scherm zijn zeer gemakkelijke handling. Het voelt alsof de Helios RS heel langzaam kan vliegen en is dus gemakkelijk te positioneren voor een krappe plek, zelfs in lichte wind. Als je te abrupt flairt bij de landing, voel je wel de werking van RAST: de remdruk stijgt aanzienlijk en het scherm stalt niet snel omdat er nog lucht in het scherm zit. Wel zo veilig.

De Helios RS voelt niet direct als het snelste EN-C-scherm ooit, wanneer we naast andere EN-C's vliegen met een vergelijkbare (of lagere) vleugelbelasting. Maar vliegen met speed is comfortabel, met een gemiddelde druk, een bruikbaar bereik tot 100% speed met overlappende katrollen en een goede snelheidstoename. Swing claimt een snelheidstoename met speed tot +14 km/u.

De Helios RS heeft een C-brug om de bewegingen van het scherm efficiënt te kunnen controleren wanneer je met speed vliegt. Het systeem werkt als verwacht: als je de brug naar beneden trekt wordt de gehele achterkant van het scherm achterover gekanteld en kun je knikbewegingen corrigeren. De buitenste C-riser wordt aanbevolen om te sturen als je met speed vliegt.

De gebruikelijke afdalingstechnieken zoals grote oren zonder en met speed, en spiralen zijn eenvoudig. Asymmetrische en symme-

trische inklappers zijn moeilijk met opzet te induceren en gaan zeer snel open.

Ruigere lucht

Later in de week gaat het hard waaien op hoogte, waardoor we een paar dagen noodgedwongen in de afgeschermdde lijzijde van de bergen vliegen.

Ik vind het verschil in gedrag van de Helios RS in deze omstandigheden vrij groot. Bij het vliegen in de golvende lijthermie en de kleine, pittige belletjes heeft het scherm behoorlijk wat controle nodig. Voor mij als piloot die voornamelijk EN-B-schermen vliegt, vergt dit behoorlijk wat concentratie. Die hersencapaciteit had ik beter kunnen gebruiken om de kleine thermiek te vinden.

In deze omstandigheden zou ik ook de voorkeur hebben voor een scherm dat wat meer op gewicht reageert. Er waren veel correcties met de remmen nodig voor mijn gevoel, wat het een beetje inefficiënt en vermoeiend maakte om in deze lucht te vliegen. Niet corrigeren resulteerde in rolbewegingen en regelmatig verlies van druk in de oren, maar geen grote inklappers.

Later legt Michael Nesler uit dat het het beste is om het scherm te laten vliegen en alleen met de remmen te corrigeren wanneer het echt nodig is. Hij zegt dat eerst gewichtsverplaatsing en vervolgens rem toevoegen resulteert in efficiënt draaien, maar een zeer lang rembereik, wat ik kan bevestigen. Het soort harnas (met een zitplank en lage of hoge hangpunten of een pod zonder plankje) of het startgewicht leek geen groot verschil te maken in de bovenstaande conclusies.

De Helios RS is erg spraakzaam in deze omstandigheden. Of je deze hoeveelheid informatie van een scherm waardeert, is iets heel

Geen concessies aan het speedstelsel: er worden twee Ronstan-karrollen van hoge kwaliteit gebruikt.

De interne structuur van de Helios RS is voorzien van de donker gekleurde RAST-partitie, miniribs aan de trailing edge met interne naden (maar geen C-staafjes), verschillende versterkingen over de lengte (van tip naar tip) en diagonale ribtapes. Deze zorgen allemaal voor een strak profiel, maar met minder interne componenten. Dat resulteert in een lichtgewicht scherm, zonder dat er is ingeleverd op materiaalkwaliteit.

Doordacht detail: deze openingen om vuil uit het scherm te verwijderen bevinden zich niet op de tips, waar het klittenband soms nare cravats veroorzaakt, maar één cel naar binnen. Het klittenband wordt geopend met de twee gekleurde lipjes, rood links, groen aan de rechter vleugel tip.

persoonlijks. Voor piloten die gewend zijn aan sportschermen zoals EN-C of hoger, is dit misschien precies wat ze zoeken. Het is zeker iets om rekening mee te houden wanneer je van een EN-B scherm overstapt naar de Helios RS.

Een topper voor hike&fly

De Helios RS is een prachtig scherm, van hoge kwaliteit en toch licht en klein in te pakken. De Helios RS heeft voor een EN-C een bescheiden strekking van 6,1. De handling is zeker als een sport-scherm, maar toch comfortabel met een vrij lange remweg en niet al te veeleisend voor zijn klasse. De hoeveelheid feedback in ruigere omstandigheden is relatief hoog. De prestaties en snelheid van de Helios RS zou ik precies daar plaatsen waar het scherm zich naar mijn mening bevindt in zijn klasse: hoger dan een high-end EN-B,

maar niet zo hoog als de top van de EN-C-klasse. Het scherm vereist wel wat pilootvaardigheden in sterkere condities.

Waar de Helios RS volgens mij echt tot zijn recht komt, is bij hike&fly-trips. Het is net zo licht als andere hike&fly schermen, ook in de EN-C-klasse. Bovendien voelt het scherm relatief sterk en duurzaam. Het scherm is supermakkelijk te starten en op krappe plekken te landen. En het blinkt uit in het vinden van lift in lichte omstandigheden. Met dit scherm kun je een heel eind komen op je hike&fly avonturen.

Bastienne Wentzel vloog de Swing Helios RS maat S met verschillende harnessen, met een startgewicht van ongeveer 88 kg, in Nederland aan de lier en in Zuid-Spanje in de bergen. Dit artikel is gemaakt in opdracht van Cross Country magazine en gepubliceerd in nr. 208, maart 2020.

De cijfers

Gebruik: hike&fly, overland

Pilootniveau: Vliegt vaak

Maten (m²): XS (20.8), S (22.4), M (24.9), L (27)

Gecertificeerd startgewicht (kg): 70-85, 80-95, 85-105, 100-117

Schermgewicht (kg): 3.6, 3.9, 4.1, 4.4

Cellen: 60

Strekking: 6.1

Snelheid (km/h bij 80-95 kg), maximale snelheid: 40, 54

Certificering: EN-C

swing.de